رویکرد

به دنبال پیش‌روی‌های قابل توجه ارتش در میدان جنگ

عربستان لشکر ۱۰ هزار تروریستی به سوریه فرستاد

با پیش روی‌های ارتش سوریه در نقاط مختلف و مهم این کشور، عربستان تلاش می‌کند با فرستادن نیروهای تروریست تازه نفس میدان سوریه را حفظ کند.

به گزارش جوان، یک پا دوپای بازیگران سوریه برای برگزاری نشست ژنو۲، فارغ از صحنه میدانی سوریه به بحث میان قدرت‌های منطقه‌ای و غربی تبدیل شده و به تقابل میان امریکا و عربستان درباره حمایت از معارضان در هفته‌های اخیر انجامیده است. در این میان ارتش سوریه به پیشروی‌هایش ادامه می‌دهد. در چنین فضایی آل سعود تلاش می‌کند یک‌تنه نیروهای القاعده را پوشش دهد تا به رغم عقب‌نشینی‌های ضمنی امریکا در هفته‌های اخیر از میدان سوریه، نفوذ خود در میدان سوریه و حتی منطقه را اثبات کند. عربستان با کمک پاکستان، اردن، امارات و فرانسه در پاکستان و اردن دو لشکر ۵ تا ۱۰ هزار نفری تشکیل داده و قرار است این تروریست‌ها را به سوریه بفرستد. شبکه العالم گزارش داد، عربستان سعودی منابع مالی آموزش گروه‌های تروریستی در پاکستان برای فعالیت در سوریه را تأمین می‌کند و این عناصر به دست نظامیان پاکستانی آموزش می‌بینند. دلیل این لشکر کشی این است که عربستان از باراک اوباما رئیس‌جمهور امریکا برای حمله به سوریه ناامید شده است و تلاش دارد خود دولت سوریه را ساقط کند.

نشریه فارن پالیسی با اشاره به سخنان یزید صایغ، کارشناس مسائل راهبردی در موسسه کارنگی بیروت که از طرح عربستان برای تشکیل ارتش ۴۰ تا ۵۰ هزار نفری از نیروهای مخالف سوری سخن گفته است می‌نویسد: این تصمیم عربستان نشان می‌دهد که ریاض قصد دارد بدون مشارکت واشنگتن و با سلیقه خود پرونده سوریه را پیش ببرد تا به امریکا نشان دهد که با انصراف از حمله به سوریه تا چه حد به سیاست‌های خود ضربه زده است. در این میان یک گروه فعال و نزدیک به مخالفان موسوم به دیده‌بان حقوق بشر سوریه گزارش داد، نیروهای دولتی بخشی از «پایگاه ۸۰» واقع در حومه شهر حلب را به کنترل خود در آوردند. بر اساس این گزارش، درگیری‌های سنگین از ساعت ۴ بامداد در اطراف این پایگاه که از یک سال قبل به دست شورشیان افتاده بود، شروع شده است. اما گروه‌های تروریستی پنج‌شنبه شب شش گلوله خمپاره به منطقه زینبیه دمشق پرتاب کردند. این خمپاره‌ها به مدرسه‌ای در این منطقه برخورد کرده و در نتیجه آن چندین کودک زخمی شدند.

■ عملیات انتحاری ۴ هزار وهابی در عراق با دستور عربستان

خودنمایی عربستان به امریکا تنها به صحنه سوریه ختم نمی‌شود. عربستان در چند هفته اخیر تلاش کرده است تا با انفجارهای زنجیره‌ای در عراق علاوه بر تشدید ناآرامی‌ها در این کشور و کشتار شیعیان در نقاط مختلف شیعه نشین عراق، میزان نفوذش در منطقه بدون حضور امریکا را هم به کاخ سفیدی‌ها اثبات کند.

سازمان مبارزه با تروریسم عراق فاش کرد ۴ هزار فرد انتحاری از ملیت‌های عربی در ۱۰ سال گذشته با فرمان گرفتن از عربستان در عراق عملیات انتحاری انجام دادند و همه آنها نیز وهابی بودند. سازمان ملل متحد در گزارشی اعلام کرده بود نیم میلیون عراقی از سال ۲۰۰۳ میلادی تاکنون در پی اقدامات تروریستی و انفجارها با خودروهای بمب‌گذاری شده و انتحاری‌ها کشته شدند. نادیا عبیدی، خبرنگار شبکه سوریه در بغداد در گزارشی گفت سازمان مبارزه با تروریسم در عراق افزود این ۴ هزار فرد انتحاری مواد منفجره همواره خود را در بازارها، مدارس، مساجد، مراکز دولتی نظامی و غیر نظامی منفجر کرده‌اند. این ۴ هزار نفر از ملیت‌های عربی بودند. در این اوضاع فرماندهی عملیات «الفرات الاوسط» از تدوین یک طرح امنیتی ویژه برای تأمین امنیت زائران کربلا در دهه نخست محرم و استقرار ۳۵ هزار نیروی امنیتی در این شهر خبر داد. از سوی دیگر نخست وزیر عراق با بیان اینکه روابط نامناسب با دیگر کشورها به نفع عراق نیست، اعلام کرد: ما آماده‌ایم تا با سفر به عربستان اختلافات میان بغداد و ریاض را حل کنیم. نوری مالکی آمادگی خود را برای سفر به عربستان برای پایان دادن به اختلافات میان دو کشور اعلام کرد. وی در مصاحبه‌ای ضمن ابراز خرسندی از گسترش روابط دوجانبه میان عراق و ترکیه، از سفر خود به ترکیه در دوره آتی خبر داد اما زمان دقیق این سفر را اعلام نکرد.

چالش

عربستان به دنبال دستیابی به بمب اتمی از طریق پاکستان!

یک رسانه غربی مدعی شد که رژیم آل‌سعود در پی دستیابی به بمب اتمی در ازای کمک مالی به پاکستان است.

شبکه خبری «بی‌بی‌سی» با استناد به منابعی از ناتو گزارش داده است، عربستان سعودی به توافقاتی در زمینه ساخت بمب اتمی با پاکستان رسیده است. بر طبق این توافق، قرار است عربستان در صورت دستیابی ایران به سلاح اتمی از برنامه‌های هسته‌ای پاکستان حمایت مالی کند و در ازای آن از سوی پاکستان به سلاح هسته‌ای مجهز شود.

بر اساس این گزارش، عربستان سعودی کمک‌های مالی سخاوتمندانه‌ای به بخش دفاعی پاکستان ارائه کرده و در این خصوص کارشناسان غربی ادعا کردند که شاهزاده سلطان بن عبدالعزیز آل سعود وزیر وقت دفاع دولت عربستان سعودی بین سال‌های ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۱ شمسی (۱۹۹۹ تا ۲۰۰۲) اقدام به تحکیم و نزدیکی روابط دفاعی ریاض و اسلام آباد کرده است. بر اساس این گزارش، عربستان سعودی در پی آنچه عدم تعهد کافی امریکا در مقابله با برنامه هسته‌ای ایران نامیده است، خود به دنبال ساخت بمب اتمی است.

عربستان سعودی با امضای «پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای» در سال ۱۹۸۸ میلادی تاکنون رسماً اعلام کرده است که سلاح اتمی در اختیار ندارد، بلکه برنامه صلح آمیز هسته‌ای را دنبال می‌کند.

طبق این برنامه از سال ۲۰۲۰ میلادی در مجموع ۱۶ راکتور هسته‌ای در عربستان به بهره‌برداری خواهند رسید.

■ تکذیب پاکستان

سخنگوی وزارت امور خارجه پاکستان، گزارش رسانه‌های غربی درباره همکاری‌های هسته‌ای میان این کشور و عربستان سعودی را بی‌اساس و گمراه کننده دانست. اعزاز احمد چودری سخنگوی دستگاه دیپلماسی دولت اسلام آباد روز گذشته در گفت و گو با خبرنگاران با رد داستان‌سرایی شبکه بی‌بی‌سی تأکید کرد: پاکستان به عنوان یک کشور دارای قدرت هسته‌ای نسبت به کنترل قوی و نظارت دقیق بر فعالیت تولید یا صادرات سلاح‌های هسته‌ای مسئول است.

وی خاطرنشان کرد: دولت پاکستان از اهداف پیمان عدم گسترش سلاح‌های هسته‌ای و همچنین ایمنی هسته‌ای و حفاظت از برنامه‌های هسته‌ای حمایت می‌کند. سخنگوی وزارت امور خارجه پاکستان افزود: ما به عنوان یک کشور مسئول با برخورداری از قدرت هسته‌ای به طور کامل از مسئولیت‌های خود در این خصوص آگاه بوده و اعلام می‌کنیم که برنامه‌های هسته‌ای پاکستان فقط برای حق مشروع دفاع از خود و برقرار بودن حداقل بازدارندگی می‌باشد. وی با یادآوری بیانیه مشترک دیدار رئیس‌جمهوری امریکا و محمد نواز شریف نخست وزیر پاکستان در واشنگتن که روز دوم آبان انجام شد، گفت: باراک اوباما در این نشست تأکید کرد که دولت واشنگتن به تعهد اسلام‌آباد در خصوص امنیت هسته‌ای اذعان دارد و همکاری پاکستان با جامعه بین‌الملل برای حفاظت از ایمنی هسته‌ای را به رسمیت می‌شناسد.

اعزاز چودری خاطرنشان کرد: به رسمیت شناخته شدن تعهد پاکستان نسبت به اهداف منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای مهر تأییدی بر عملکرد اسلام‌آباد در خصوص امنیت هسته‌ای تلقی می‌شود.

گزارش یک

پیشرفت مذاکرات، وزرای خارجه امریکا، فرانسه، آلمان و انگلیس را به سوئیس کشاند

زمزمه توافق در ژنو آهنگ تشدید تحریم‌ها در سنا

ملاقات عباس عراقچی با وندی‌شرمن نماینده امریکا در حاشیه مذاکرات ژنو

همه نشانه‌ها از نزدیک شدن ایران و ۱+۵ به یک توافق یا دقیق‌تر، تفاهم اولیه در ژنو حکایت دارد؛ توافقی در قالب یک تفاهمنامه، بیانیه مشترک یا متن تعهدآوری شبیه به اینها. طرفین بر اساس آن، یک گام اعتمادساز اولیه برمی‌دارند که موفقیتش منوط است به مذاکرات دوره‌های بعدی و برداشتن گام‌های دیگر. روس‌ها این توافق اولیه را «نقشه راه مذاکرات» نامیده‌اند، تهران، آن را آغاز «مرحله‌ای دشوار» توصیف کرده و بنیامین نتانیاهو هم گفته که تهران به «معامله قرن» دست یافته است. دولت امریکا تأکید کرده که بر اساس این توافق اولیه، هیچ کدام از تحریم‌های اصلی را برنخواهد داشت ولی نمایندگان سنای امریکا پا را از این هم پیش‌تر گذاشته و گفته‌اند که بعد از مذاکرات ژنو، تحریم‌های جدید را به جریان خواهند انداخت.

به گزارش «جوان»، تیم‌های مذاکره کننده ایران و ۱+۵ شامگاه پنج‌شنبه بعد از چند دور مذاکرات محتوایی در ژنو، فضای مذاکرات را رو به پیشرفت توصیف کردند و محمد جواد ظریف اعلام کرد که ممکن است دو طرف تا شامگاه جمعه به یک توافق اولیه دست پیدا کنند؛ توافقی که به گفته او «امکان دارد به یک بیانیه مشترک یا چیزی مانند آن» بینجامد. سرگئی لاوروف وزیر خارجه روسیه هم گفته که ایران و گروه ۱+۵ در مذاکرات ژنو شانس این را دارند که یک نقشه راه برای پایان دادن به مسئله هسته‌ای ایران ترسیم کنند. منابع خبری گزارش کرده‌اند که هیئت ایرانی به سرپرستی عباس عراقچی در حاشیه مذاکرات ایران و ۱+۵ به مدت یک ساعت مستقیماً با هیئت امریکایی به سرپرستی وندی شرمن ملاقات و گفت و گو کرده است. درباره محتوای این ملاقات، گزارشی منتشر نشده، ولی یک دیپلمات امریکایی به خبرگزاری فرانسه گفت که در این دیدار، گفت‌وگوهای جدی و مهم از سوی طرف‌ها انجام گرفت. مجموع این رایزنی‌ها که همزمان با رایزنی‌های جانبی بین سایر تیم‌های مذاکره کننده و این تیم‌ها با ایران انجام شد، منجر به این شد که کاترین اشتون، مسئول سیاست خارجی اروپا، فضای مناسبات را به اندازه کافی مثبت ببیند و طی تماس تلفنی، از جان کری وزیر خارجه امریکا بخواهد که به ژنو سفر کند. جان کری نیز پس از ملاقات با نتانیاهو، بلافاصله به ژنو رفت. عصر دیروز اشتون و ظریف ملاقاتی دو جانبه داشتند تا محتوای مذاکرات انجام شده روزهای پنج‌شنبه و چهارشنبه را جمع‌بندی کنند و بعد (حدود ساعت ۲۱) ملاقات سه‌جانبه بین کری، اشتون و ظریف انجام شد.

■ چین و روسیه به ژنو نرفتند

هرچند خبر رسمی در این باره منتشر نشده، ولی شواهد و قرائن نشان می‌دهد که کاترین اشتون، علاوه بر جان کری، سایر وزرای خارجه گروه ۱+۵ را نیز به ژنو دعوت کرده است. وزرای خارجه چین و روسیه به ژنو نرفتند ولی فرانسه، آلمان، انگلیس وزرای خود را برای شرکت در نشست وزارتی با ایران به ژنو اعزام کردند؛ نشستی که زمینه‌های یک توافق اولیه یا به تعبیر ظریف ورود به «مرحله نگارش متن» یک توافق را فراهم کرد. ظریف گفته است: «امکان دارد به یک بیانیه مشترک یا چیزی مانند آن برسیم. اینکه نیاز به امضای آن یا این مسائل باشد بحث دیگری است، اما اینکه به یک تفاهمی برسیم این امکان وجود دارد.» دیپلمات‌ها می‌گویند چنین توافقی گامی اولیه برای اجرایی شدن طرحی است که ایران به طرف‌های مذاکره کننده ارائه کرده است. عباس عراقچی در گفت و گو با المانیتور گفته طرح ایران سه مرحله دارد: «هدف‌های مشترک، گام‌های اولیه و گام‌های آخر.»

■ گام‌هایی که طرفین برمی‌دارند

هنوز جزئیات چارچوبی که ایران و ۱+۵ بر سر آن به توافق می‌رسند، مشخص نیست و گام‌های اولیه و متقابلی که ایران و طرف‌های غربی خود را به انجام آنها متعهد کرده‌اند معلوم نشده است. محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه در گفت‌وگو با شبکه خبری سی‌ان‌ان گفته که ایران غنی‌سازی را تعلیق نمی‌کند. برخی ناظران در تهران می‌گویند که منظور او از تعلیق نکردن، غنی‌سازی ۵ درصد است. ولی از روز پنج‌شنبه، گزارش‌هایی غیررسمی درباره گام‌های اولیه طرفین منتشر شد. در حالی که برخی منابع از قبول پروتکل الحاقی از سوی ایران خبر می‌دهند، روزنامه دیلی تلگراف به نقل از منبعی در سنای امریکا نوشت که بر اساس توافق اولیه، برنامه هسته‌ای ایران به مدت شش ماه «فریز» می‌شود (روند توسعه آن متوقف می‌شود) تا فضای تنفس کافی جهت دستیابی به توافقی جامع ایجاد شود. این مشاور سنای امریکا چهار نکته کلیدی «قدم اول» توافق با ایران را به شرح زیر فهرست کرد: «۱-ایران غنی‌سازی ۲۰درصد را متوقف می‌کند. همچنین ذخایر اورانیوم ۲۰درصد ایران به «اکسید بی‌اثر» تبدیل می‌شود. ۲-ایران به غنی‌سازی ۳/۵ درصد ادامه می‌دهد، اما تعداد سانتریفیوژهای فعال در این زمینه را محدود می‌کند. با این حال، نیازی به برداشتن یا اسقاط هیچ‌یک از سانتریفیوژها نیست. ۳-ایران موافقت می‌کند که در این دوره شش ماهه، نیروگاه آب سنگین اراک را بهره‌برداری نکند. با این حال، می‌تواند همچنان به کار روی تاسیسات آن ادامه دهد. ۴-ایران می‌پذیرد که از سانتریفیوژهای نوع «آی‌آر ۲» که می‌تواند غنی‌سازی را با سرعتی ۳ تا ۵ برابر نمونه‌های دیگر انجام دهد، استفاده نکند. در مقابل، امریکا برخی سرمایه‌های بلوکه‌شده ایران را آزاد می‌کند و همچنین برخی محدودیت‌های صنایع پتروشیمی، موتوری و فلزات گرانبهای ایران کاهش می‌یابد.» نکته مهمی که مقام‌های امریکایی بر آن تأکید دارند این است که در این مرحله تنها تحریم‌های برگشت‌پذیر ایران برداشته خواهد شد تا در صورت پایبند نبودن ایران، امکان بازگشت آنها وجود داشته باشد. این همان موضوعی است که لزوم توافق بر سر آن، جان کری را به ژنو آورد. تیم ایرانی می‌خواهد ببیند که آیا طرف امریکایی حاضر است بخش‌هایی از تحریم‌های نفت و بانکی را در مرحله کنونی لغو کند یا نه؟

■ کری: توافقنامه‌ای در کار نیست

جان کری وزیر امور خارجه امریکا صبح دیروز در پاسخ به دعوت خانم اشتون، تل آویو را به مقصد ژنو ترک کرد. او پیش از ترک ژنو با بنیامین نتانیاهو نخست وزیر رژیم صهیونیستی دیدار کرد؛ دیداری که طی آن نتانیاهو حتی حاضر نشد با او عکس دیپلماتیک مشترک بیندازد. نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی ساعتی بعد، جزئیات ملاقات خود با وزیر خارجه اوباما را این طور در پیام توئیتری منتشر کرد: «به کری گفتم توافق نکردن بهتر از توافق بد است، توافق احتمالی میان ایران و گروه ۱+۵ توافق بدی است.» بنیامین نتانیاهو همچنین نوشته است که اگر اخباری که از توافقات ایران و ۱+۵ شنیده درست باشد، ایران به «معامله قرن» دست یافته است. نتانیاهو، پیش از ملاقات صبح جمعه خود با جان کری، امکان هرگونه توافق بر سر مسئله هسته‌ای ایران را کاملاً رد کرد، تهران را به تلاش برای دستیابی به سلاح هسته‌ای متهم کرد و از جامعه جهانی خواست از شدت فشارهای بین‌المللی، بر ایران نکاهد. همه اینها باعث شد که جان کری عصر دیروز هنگام ورود به محل اقامت هیئت‌های دیپلماتیک در ژنو، با لحنی احتیاطی سخن بگوید. کری که سخنان او مستقیماً از شبکه‌های خبری پخش شد، گفت که هنوز اختلافات زیادی روی میز است. او تأکید کرد: من باید تأکید کنم که فعلاً هیچ «توافقنامه‌ای» (agreement) در کار نیست... من امیدوارم که ما تلاش کنیم اختلافات را کوچک کنیم، ولی به نظر من کسی نباید در این باره اشتباه کند که اختلافات مهمی وجود دارد که باید برطرف شود.»

■ سنا اجازه لغو تحریم نمی‌دهد

همزمان با جریان گفت و گوها در ژنو، سناتورهای امریکایی اعلام کردند که قصد دارند بسته جدید تحریم‌های ایران را بعد از مذاکرات به جریان بیندازند. سناتور تیم جانسون، رئیس کمیته بانکی سنا گفت که این کمیته تصویب بسته جدید تحریم‌های شدید ضدایرانی را پس از مذاکرات جاری در ژنو بر سر برنامه هسته‌ای پیش خواهد برد. به گفته جانسون، هری رید، رهبر حزب اکثریت سنا به وی گفته که مرحله ارزیابی این لایحه را انجام دهد؛ این مرحله به منزله این است که این لایحه یک گام دیگر به گذاشتن آن در معرض رأی کامل نزدیک شده است. جانسون گفت: «ما تا پایان نشست ژنو صبر می‌کنیم، اما من دیروز با هری رید صحبت کردم و او خواهان مرحله ارزیابی است.» این باعث شد که رویترز دیروز بنویسد: «تهدید تحریم‌ها بالای سر گفت‌وگوهای ژنو نگه داشته شده است.» علاوه بر این، تعدادی دیگر از سناتورهای امریکایی از جمله باب کروکر قصد دارند لایحه‌ای را تصویب کنند که دولت اوباما را از برداشتن تحریم‌های ایران باز می‌دارد، مگر اینکه ایران به مصالحه‌ای بزرگ دست بزند. باب کروکر گفت: «ما لایحه‌ای را تهیه کرده‌ایم که طبق آن، تحریم‌ها کم نمی‌شوند مگر اینکه کارهای خاصی از طرف ایران، انجام شود. آنها (دولت اوباما) در حال حاضر می‌توانند تحریم‌ها را مستثنی کنند، ولی ما بسیار نگرانیم که تمایل آنها به انجام هرگونه توافقی، منجر به کاری شود که برای کشور ما بسیار بد است.» به گفته او، این لایحه جدید، توانایی دولت (اوباما) را برای مستثنی کردن تحریم‌های فعلی فریز می‌کند، مگر اینکه ایران دست به یک مصالحه بزرگ بزند.» سخن روز پنج‌شنبه اوباما در گفت‌وگو با شبکه تلویزیونی ان.بی.سی نشان داد که دولت امریکا قصد ندارد تحریم‌ها را کاهش دهد و سعی دارد این موضوع را به گردن شرکای غربی خود بیندازد. به گفته او، جامعه بین‌المللی می‌تواند اندکی از تحریم‌های اعمالی علیه ایران را در مراحل اولیه دستیابی به توافق درباره برنامه هسته‌ای ایران لغو کند. او ادامه داد: در صورت دستیابی به توافق مرحله‌بندی شده ایران باید فعالیت‌های رو به جلوی برنامه هسته‌ای خود را متوقف کند. در برابر این اقدام ما نیز می‌توانیم برخی از تحریم‌ها را لغو کنیم، اما ساختار اصلی تحریم‌ها باقی می‌ماند.

واکنش

عواقب کشته‌شدن حکیم‌الله محسود

طالبان پایان صلح با پاکستان را اعلام کرد

یک هفته بعد از ترور حکیم‌الله محسود رهبر طالبان پاکستان در حمله پهپادهای امریکایی، ملا فضل‌الله به عنوان رهبر جدید پاکستان انتخاب شد. او قول داده که انتقام ترور رهبر سابق را بگیرد و تأکید کرده که گفت وگوهای صلح با دولت پاکستان مردود است. به این ترتیب، گفت‌وگوهایی که قرار بود بین دولت پاکستان و طالبان پا بگیرد، احتمالاً به شکست خواهد انجامید.

«ملا فضل‌الله» شش روز پس از آنکه «حکیم‌الله محسود» در حمله یک هواپیمای بدون سرنشین کشته شد، به عنوان رهبر تازه طالبان پاکستان معرفی شد. او گفت‌وگوهای صلح با دولت را مردود دانسته و قول داده که از مرگ رهبر سابق این گروه انتقام بگیرد. یک سخنگوی طالبان به بی‌بی سی گفت که پیکارجویان، ارتش و حزب حاکم را هدف خواهند گرفت.

شهیدالله شهید یک سخنگوی دیگر «تحریک طالبان» به خبرگزاری فرانسه گفت: «برگزاری گفت‌وگوهای صلح حتی موضوع بحث نیست. این دولت هیچ مرجعیتی ندارد، یک دولت مستقل ملی نیست، برده است، برده امریکا.» او اضافه کرد که «برگزاری گفت‌وگوهای صلح وقت‌کشی است.»

ملا فضل‌الله یک فرمانده بی‌رحم توصیف و گزارش شده که او همان کسی است که مردانش ملاله یوسف‌زی دختر دانش‌آموز را هدف گلوله قرار دادند. طالبان پاکستان دیروز اعلام کرد که پس از تعیین ملافضل الله، به عنوان سرکرده جدید این گروه، موج جدیدی از حملات را علیه دولت آغاز خواهند کرد. عصمت‌الله شاهین، یکی از مسئولان طالبان پاکستان گفت که نیروهای امنیتی، نهادهای دولتی، سران سیاسی و پلیس از اهداف اصلی حملات این گروه خواهند بود. وی خاطرنشان کرد طالبان به ویژه نظامیان و نهادهای دولتی واقع در استان پنجاب، پایگاه سیاسی نواز شریف، نخست وزیر پاکستان را هدف قرار خواهند داد.

تحلیلگران معتقدند انتصاب سرکرده‌ای تندرو برای طالبان پاکستان که مخالف مذاکرات صلح است و سابقه‌ای طولانی در حملات علیه نظامیان پاکستان دارد ممکن است ارتش را وادار به اجرای عملیات نظامی جدید در کشور کند. وی افزود: «برنامه‌ای در دست داریم، اما می‌خواهم مطلبی را به صراحت بگویم و آن این است که قصد نداریم به غیرنظامیان، مراکز تجاری و اماکن عمومی حمله کنیم. مردم نباید هیچ گونه هراسی داشته باشند.» چودری نثار علی خان وزیر کشور گفته که آن حمله هوایی «نه فقط کشتن یک فرد، بلکه مرگ همه تلاش‌های صلح است.»

نگاه

نعمان رحیمی

آیا می‌توان به توافق هسته‌ای خوشبین بود؟

مذاکرات هسته‌ای بین هیئت‌های مذاکره‌کننده ایران و گروه ۱+۵ روز پنج‌شنبه ۱۶ آبان در دو نوبت صبح و بعداز ظهر انجام شد، اما ادامه مذاکرات در روز جمعه با اتفاقات پیش‌بینی نشده‌ای همراه شد. جان کری، وزیر امور خارجه امریکا، به دعوت اشتون برنامه سفر خود در خاورمیانه را لغو کرد و عازم ژنو شد و وزرای امور خارجه بریتانیا، فرانسه و آلمان هم مثل او برنامه‌های خود را برای سفر به ژنو لغو کردند. ورود چهار وزیر از شش کشور عضو ۱+۵ به ژنو آن هم به صورتی غیرمترقبه و برنامه‌ریزی نشده به این معنا است که از مذاکرات روز پنج‌شنبه نتیجه‌ای قابل توجه به دست آمده و این وزیران برای تأیید نهایی عازم ژنو شدند. عکس‌العمل تند و خشم‌آلود بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر رژیم صهیونیستی، نسبت به حصول توافق در ژنو هم موید این امر است که نتانیاهو از این توافق به نام «معامله قرن» یاد کرده است. این نحو عکس‌العمل نتانیاهو به هر نوع توافقی بین ایران و گروه ۱+۵ طبیعی است، اما باید دید که این توافق چگونه است و آیا می‌توان نسبت به آن خوشبین بود؟

قبل از هر چیز باید توجه داشت که این توافق نتیجه مذاکراتی است که حدود سه هفته قبل برگزار شد. هیئت ایرانی در آن مذاکرات پیشنهادهایی در قالب یک طرح به گروه ۱+۵ داد و مذاکره‌کنندگان این گروه در بیانیه مشترک با ایران اعلام کردند که «به دقت پیشنهادهای ایران را بررسی می‌کنند». به عبارت دیگر، مذاکرات سه هفته قبل توپ را به زمین ۱+۵ انداخت تا این گروه نتیجه بررسی‌های خود را در پنج‌شنبه ۱۶ آبان به طرف ایرانی اعلام کند و حصول هر توافقی به معنای توافق ۱+۵ با پیشنهادهای ایران است. حال، ارزیابی هر توافقی بنابر دو مبنای اساسی قابل بیان است که مبنای نخست مربوط می‌شود به اصل نفس توافق و مبنای دوم به چگونگی توافق ۱+۵ با پیشنهادهای ایران و محورهای این توافق. حصول و اعلام توافق بین ایران و ۱+۵ در قالب بیانیه، تفاهمنامه یا هر شکل دیگری یک گام به جلو و از این جهت، در نفس خود گام به جلو قابل توجهی در جریان مذاکرات مکرر دو طرف است. باید توجه داشت که ۱+۵ و به ویژه اعضای غربی آن تلاش داشتند در سال‌های اخیر و به خصوص از مذاکرات استانبول به این سو، جریان مذاکرات را در سمت گفت‌وگو برای گفت‌وگو نگه‌دارند. ۱+۵ و به ویژه جناح غربی آن به رهبری امریکا سعی می‌کرد تا با این سمت‌گیری در مذاکرات هم نتیجه‌ای از گفت‌وگوها به دست نیاید و هم آنکه زمان به دست آورد تا حجم تحریم‌ها را افزایش دهد. معلوم بود که این مسیر بی‌نتیجه نمی‌تواند ادامه داشته باشد چراکه تنها بن‌بست در مذاکرات را تقویت می‌کرد. توافق دو طرف نقطه پایانی بر این مسیر است تا آنکه راهی برای خروج از بن‌بست در مذاکرات ایجاد شود، اما باید توجه داشت که راه خروج بسته به این است که ۱+۵ با پیشنهادهای ایران و محورهای توافق چگونه برخورد می‌کند.

ایران در طرح خود سه مرحله اساسی از تعیین یک هدف مشترک، فرآیند یک ساله برای برطرف کردن اختلافات و اقدامات متقابل برای اعتمادسازی را مطرح کرده بود. هدف مشترک تنها می‌تواند به معنای پذیرش حق فعالیت هسته‌ای ایران از سوی ۱+۵ باشد که بنابر این طرح، با دو مرحله دیگر امکان‌پذیر خواهد بود. ۱+۵ تا کنون از پذیرش این هدف سر باز می‌زد اما با این توافق، مسیر گفت‌وگوها باید در جهت این هدف باشد که طی یک سال و با اقدامات متقابل انجام خواهد شد. اکنون باید دید که اقدامات متقابل یک ساله از دید دو طرف چه معنایی دارد، چراکه نحوه نگرش دو طرف نسبت به اقدامات متقابل از محورهای اصلی توافق است. باید توجه داشت که طرف غربی پیش از این هم از اقدامات متقابل می‌گفت اما آنان در نگرش خود نسبت به اقدامات متقابل، اصل اساسی هم‌وزن بودن را در نظر نمی‌گرفتند.

به همین دلیل بود که آنان از ایران می‌خواستند تا اقدامات مهمی مثل تعطیلی سایت فردو، توقف غنی‌سازی ۲۰ درصد و خروج ذخیره ۲۰ درصد را انجام دهد تا آنکه اقدامات ناچیزی مثل تخفیف در تحریم فلزات گران‌بها یا برخی تجهیزات هواپیمایی انجام دهند. این نگرش از اقدامات متقابل نمی‌تواند مورد پذیرش ایران باشد، چراکه هم‌وزن یکدیگر نیستند و اگر غرب هنوز همان نگرش از اقدامات متقابل را داشته باشد، نمی‌تواند انتظار پذیرش و همراهی ایران برای ادامه مسیر را داشته باشد. در واقع، هنوز ابهاماتی در این مورد وجود دارد که در این مورد می‌توان به ادعاهای اخیر امریکا در مورد بازگشت بخشی از اموال بلوکه شده ایران یا اظهارات جی کارنی اشاره کرد.

آیا بازگشت بخشی از اموال بلوکه شده ایران اقدام هم‌وزنی از سوی امریکا است با توجه به اینکه اصل این اموال در مالکیت ملت ایران است؟ کارنی از «تخفیف محدود، هدفمند و قابل برگشت» تحریم‌ها سخن گفته و آیا این گفته به آن معنا نیست که اصل تحریم‌ها و حتی مفاد و جزئیات آن باقی خواهد ماند و غرب تنها در نحوه اجرای آنها کمی سهل‌گیری خواهد کرد؟ به نظر می‌رسد که غرب هنوز همان نگرش از اقدامات متقابل را دارد که در این صورت نمی‌توان حصول توافق ایران با ۱+۵ را مثبت ارزیابی کرد هرچند که نسبت به مبنای نخست گام به جلو و مثبت باشد. در واقع، توافق در صورتی به نتیجه عملی خواهد رسید که غرب نگرش خود را تغییر دهد و آن گاه است که مسیر برای رسیدن به توافق نهایی و تأیید جامع حقوق هسته‌ای ایران فراهم خواهد شد و می‌توان با این دورنما به توافق فعلی خوشبین بود.

فراسو

نصرالله: ۱۵ دقیقه آخر پیروزی در سوریه هستیم

دبیر کل حزب‌الله لبنان با اشاره به شکست بیشتر توطئه‌های طرح‌ریزی شده ضد سوریه تأکید کرد که در آستانه یک پیروزی تاریخی و راهبردی جدید قرار داریم.

به گزارش ایسنا، روزنامه لبنانی السفیر روز گذشته به نقل از سید حسن نصرالله، دبیر کل حزب‌الله لبنان نوشت: می‌توانم بگویم که ما بیشتر توطئه‌هایی را که ضد سوریه طرح‌ریزی شده بودند، با وجود مانع‌تراشی برخی کشورهای منطقه و تلاش آنها برای جلوگیری از تحقق راه حل سیاسی، به شکست کشاندیم.

وی افزود: سوریه سلامتی خود را باز خواهد یافت و به راه‌حل سیاسی خواهد رسید، به ویژه اینکه محور جنگ ضد سوریه به بن‌بست رسیده است. اکنون می‌توانیم بگوییم که ما در ۱۵ دقیقه آخر، قبل از یک پیروزی تاریخی و راهبردی جدید قرار داریم.

دبیر کل حزب‌الله لبنان گفت: پس از شکست توطئه ضربه زدن به مقاومت و هدف قرار دادن ایران، تصمیم گرفتند که علیه سوریه توطئه کنند. از نظر ما توطئه ضد سوریه از توطئه‌ای که در ژوئیه ۲۰۰۶ ضدحزب‌الله طرح‌ریزی شد، کمتر نبود؛ این توطئه برای براندازی نظام (سوریه) بود آن هم به دلیل گزینه‌های سیاسی این کشور در حمایت از مقاومت در عراق، فلسطین و لبنان و غیره. آنها خواستند که سوریه هزینه این گزینه‌ها را بپردازد به همین دلیل ما در کنار این نظام ایستادیم. سید حسن نصرالله تأکید کرد: حضور حزب‌الله در سوریه چیزی بیشتر از یک ضرورت و عمل به واجب بود؛ اگر ما به سوریه نمی‌رفتیم لبنان به یک عراق دیگر تبدیل می‌شد. در عراق فقط در ماه گذشته بر اثر انفجار ۳۰۰ خودروی بمب‌گذاری شده یا عملیات انتحاری ۹۰۰ تن کشته و صدها تن مجروح شدند.

سید حسن نصرالله افزود: در سال ۲۰۰۶ دنیا علیه مقاومت همدست شد و برخی در انتظار شکست مقاومت نشستند و برخی نیز به دنبال آن بودند که کشتی‌ها بیایند و ما را به عنوان افراد تحت تعقیب به گوانتانامو ببرند، ولی در نهایت پیروزی همراه حزب‌الله بود و طبق اذعان همگان، حزب‌الله به قدرتی منطقه‌ای تبدیل شد.